

Türkiye'nin Bugünkü Sağlık Örgütlenmesi

Öğr. Gör. Nurhan BİNGÖL

CUMHURİYET DÖNEMİ

SAĞLIK HİZMETLERİNİN, BİRİNCİ DERECEDE BİR
DEVLET GÖREVİ OLARAK ELE ALINIŞININ
BAŞLANGICI TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HÜKÜMETİ'NİN KURULUŞU İLEDİR.

1920 Adnan Adıvar Dönemi

1921-1937 Dr Refik Saydam Dönemi

1946-1950 Behçet Uz Dönemi

1951-1960 arasındaki dönem

1960-1980 sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi dönemi

ADNAN ADIVAR DÖNEMİ

1920 - 1921

Ø BİLGİ TOPLAMAK

Ø İSTANBUL'DAN MEVCUT YASALARI GETİRMEK

Ø CEPHEDEN GELEN YARALILARI İYİLEŞTİRMEK

Ø İÇ VE DIŞ GÖÇMENLERİ YERLEŞTİRMEK

REFİK SAYDAM DÖNEMİ

1921-1937

- ✓ KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİ
- ✓ MERKEZİYETÇİ ÖRGÜTLENME
- ✓ SAĞLIK İNSAN GÜCÜ YETİŞTİRME

1925 YILINDA HAZIRLANAN İLK ÇALIŞMA PROGRAMI

- ✓ DEVLETİN SAĞLIK TEŞKİLATINI KURMAK,
- ✓ FAZLA SAYIDA HEKİM YETİŞTİRMEK,
- ✓ NUMUNE HASTANELERİ AÇMAK,
- ✓ EBE VE SAĞLIK MEMURLARI YETİŞTİRMEK,
- ✓ DOĞUM VE ÇOCUK BAKİMEVLERİ AÇMAK,
- ✓ VEREM SANATORYUMU AÇMAK,
- ✓ SITMA, FRENGİ, TRAHOM VE DİĞER SOSYAL HASTALIKLARLA MÜCADELE ETMEK,
- ✓ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM TEŞKİLATINI KÖYLERE KADAR GÖTÜRMEK,
- ✓ SAĞLIK VE SOSYAL KANUNLARI ÇIKARMAK,
- ✓ MERKEZ HIFZISSIHHA MÜESSESESİNİ VE HIFZISSIHHA OKULUNU KURMAK.

HEKİM YETİŞTİRMEK

- Yatılı talebe yurtları (insan sayısı/kamuda çalışmaya özendirme)
- Yüksek maaş

NUMUNE HASTANELERİ AÇMAK

- Guraba - Memleket hastaneleri açmak
- Ankara, Sivas, Erzurum, Diyarbakır, İstanbul
- İlçelerde Muayene ve Tedavi Evleri

YATAKLI TEDAVİ KURUMLARININ GELİŞİMİ

- 1923 YILINDA 86 KURUM, 6.437 YATAK, 10.000 NÜFUSA DÜŞEN YATAK 5.1, BİR YATAĞA DÜŞEN NÜFUS 1.920,
- 1925 YILINDA 167 KURUM, 9.561 YATAK, 10.000 NÜFUSA DÜŞEN YATAK 7.3, BİR YATAĞA DÜŞEN NÜFUS 1.360,
- 1930 YILINDA 182 KURUM, 11.398 YATAK, 10.000 NÜFUSA DÜŞEN YATAK 7.8, BİR YATAĞA DÜŞEN NÜFUS 1.260 TIR..

EBE VE SAĞLIK MEMURU YETİŞTİRMEK

- Sağlık memuru sayısı artırıldı
- Ebe - Hemşire daha az

SAĞLIK İNSANGÜCÜNÜN GELİŞİMİ

- ✓ 1923 yılında 554 hekim, 60 eczacı, 560 sağlık teknisyeni, 4 hemşire, 136 ebe
- ✓ 1930 yılında 1.182 hekim, 127 eczacı, 1.268 sağlık teknisyeni, 202 hemşire, 400 ebe

DOĞUM VE ÇOCUK BAKİMEVLERİ AÇMAK

- Anne ve Çocuk Sağlığının korunması için 1925-1942 yılları arasında 11 adet Doğum ve Çocuk Bakımevi

VEREM SANATORYUMU AÇMAK

- Masraflı / sadece Heybeliada sanatoryumu

SITMA-FRENGİ-TRAHOM VE DİĞER HASTALIKLARLA MÜCADELE

- Sıtma, trahom, frengi / dikey
- Çiçek, tifüs, tifo, dizanteri
- Frengi Savaş Yasası
- Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- Verem-trahom savaşı ilk kez yasalaştı

SSY TEŞKİLATINI KÖYLERE GÖTÜRME

- Köy Grup Sağlık Memurlukları

SAĞLIK VE SOSYAL KANUNLARI ÇIKARMAK

DR. R. SAYDAM'IN SAĞLIK BAKANLIĞI SIRASINDA 51 KANUN VE 18 TÜZÜK ÇIKARILDI.
BUNLARIN EN ÖNEMLİLERİ;

- UMUMİ HIFZISSIHHA KANUNU,
- SSYB (sağlık ve sosyal yardım bakanlığı) TEŞKİLAT VE MEMURİN KANUNU,
- TIP VE TIP MESLEKLERİ İCRA KANUNU,
- FRENGİ VE SITMA MÜCADELE KANUNLARI,
- ÖZEL HASTANELER KANUNU,
- TÜRK KODEKSİ KANUNU,
- ECZACILAR VE ECZANELER KANUNU,
- TÜRKİYE CUMHURİYETİ MERKEZ HIFZISSIHHA ENSTİTÜSÜ KANUNU,
- MECBURİ HİZMET KANUNU, BELEDİYE KANUNU,
- UYUŞTURUCU MADDELERİN MURAKABESİ HAKKINDA KANUN,
- ÇELTİK EKİMİ KANUNU,
- RADYOLOJİ RADYUM VE ELEKTRİKLE TEDAVİ VE DİĞER FİZYOTERAPİ MÜESSESELERİ HAKKINDA KANUNDUR.

MERKEZ HIFZISSIHHA ENSTİTÜSÜNÜ VE HIFZISSIHHA OKULUNU KURMAK

- Laboratuvarlar, aşı ve serum üretimi, muayene ve analizler, ilaç kontrolleri
- Eğitim ve yetiştirme

CUMHURİYETİN İLK 15 YILINDA ÜRETİLEN HİZMETLERİN ARASINDA AŞAĞIDAKİLERİ SAYABİLİRİZ;

☞ İHTİYAÇ DUYULAN KANUN VE NİZAMNAMESİNİN ÇIKARILMASI

☞ MERKEZ HIFZISSİHHA MÜESSESİNİN KURULMASI (AŞI, SERUM, ANTİJEN ÜRETİMİ, FARMASÖTİKLERİN KONTROLÜ VB)

☞ TIBBİ İÇTİMAİ YARDIM İŞLERİNİN ORGANİZASYONU

☞ ANKARA, ERZURUM, DİYARBAKIR, SİVAS VE İSTANBUL'DA (5 ADET) NUMUNE HASTANESİNİN AÇILMASI

☞ İSTANBUL, MANİSA VE ELAZIĞ'DA (3 ADET) RUH VE SİNİR HASTALIKLARI HASTANESİNİN AÇILMASI

☞ TOPLAM 9 ADET DOĞUM VE ÇOCUK BAKIMEVİ AÇILMASI

☞ TOPLAM 170 ADET MUAYENE VE TEDAVİ EVİ (5 YATAKLI) AÇILMASI

☞ 1937 YILI İTİBARIYLA TOPLAM 2566 YATAK KAPASİTESİ OLAN HUSUSİ HASTANELERİN (54 ADET) HİZMETE GİRMESİ.

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN BÜTÇESİ VE DEVLET BÜTÇESİNDEN ALDIĞI PAYIN GELİŞİMİ

- ✓ 1923 YILINDA; 137.333.000 TL'LIK TOPLAM KONSOLİDE BÜTÇE İÇİNDE SAĞLIK BAKANLIĞI 3.038.000 TL'LIK PAYI İLE %2.21'LİK ORANA,
- ✓ 1925 YILINDA; 189.932.000 TL'LIK TOPLAM KONSOLİDE BÜTÇE İÇİNDE SAĞLIK BAKANLIĞI 4.860000 TL'LIK PAYI İLE %2.64'LÜK ORANA,
- ✓ 1930 YILINDA; 222.646.000 TL'LIK TOPLAM KONSOLİDE BÜTÇE İÇİNDE SAĞLIK BAKANLIĞI 4.502.000 TL'LIK PAYI İLE %2.02'LİK ORANA,
- ✓ 1940 YILINDA; 268.476.000 TL'LIK TOPLAM KONSOLİDE BÜTÇE İÇİNDE SAĞLIK BAKANLIĞI 8.185.000 TL'LIK PAYI İLE %3.05'LİK ORANA ULAŞMIŞTIR.

Merkez
Düzeyi

SSYB
(sicil dairesi/ sağlık dairesi/ muhasebe ve evrak kalemi)

İl düzeyi

Vali

Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü

İlçe düzeyi

Kaymakam

Hükümet Tabibi

HÜKÜMET TABİBİNİN YÖNETSEL BAĞLANTISI